Havs och Vatten myndigheten

Yttrande inom miljöprövning

Datum 2026-09-21 **Dnr** 2026-003652

Handläggare
Robert Almstrand
Miljöprövningsenheten
robert.almstrand@havochvatten.se

Länsstyrelsen Östergötland

Yttrande över samråd om avgränsning av strategisk miljöbedömning avseende anläggningsplan för kärntekniska anläggningar vid Målma, Valdemarsviks kommun

Havs- och vattenmyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerat ärende. Myndigheten lämnar här följande yttrande.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Havs- och vattenmyndigheten anser att nedanstående information bör inkluderas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Generella synpunkter inför kommande miljökonsekvensbeskrivning

Havs- och vattenmyndigheten vill särskilt framhålla att de miljöeffekter som ska beskrivas är såväl sådana som kan uppstå i närområdet som längre bort från utsläppspunkten.

Det ska även framhållas att miljökonsekvensbeskrivningen ska innehålla uppgifter om de åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa de negativa miljöeffekterna. Vidare ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla uppgifter om de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs, om sådana uppgifter är relevanta med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Havs- och vattenmyndigheten anser att det utifrån myndighetens ansvarsområde går att ifrågasätta den valda platsens lämplighet för ändamålet. Inre- och Yttre Valdemarsviken har omfattande övergödningsproblem och begränsad vattenomsättning. Termisk påverkan på dessa vattenförekomster skulle förvärra situationen, vilket skulle kräva kylning av kylvattnet innan utsläpp eller att vattnet leds ut mot öppet hav. Sådan ledningsdragning skulle i sig innebära negativ påverkan på vattenmiljön, vilken behöver beskrivas.

Miljökvalitetsnormer

I underlagets sätts vattenförekomsten Yttre Valdemarsviken samt dess nuvarande ekologiska status i relation till kylvattnets potentiella påverkan på möjligheten att nå miljökvalitetsnormen för

vattenförekomsten. Havs- och vattenmyndigheten anser att kommande miljökonsekvens-beskrivning ska redovisa potentiell påverkan på kvalitetsfaktornivå och utöver termisk påverkan även inkludera andra belastningar, såsom utsläpp av kemiska och radioaktiva ämnen. Havs- och vattenmyndigheten vill i sammanhanget lyfta att det kan finnas kvalitetsfaktorer som inte är statusklassificerade idag men som ändå är relevanta för den planerade verksamheten. Även dessa kvalitetsfaktorer ska inkluderas i miljökonsekvensbeskrivningen. Även eventuella anläggningsarbetens miljöeffekter behöver identifieras, beskrivas och bedömas utifrån bland annat miljökvalitetsnormerna. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver även inkludera intilliggande vattenförekomster med direkt vattenutbyte med Yttre Valdemarsviken (det vill säga Inre Valdemarsviken, Kvädöfjärden samt Halsöfjärden).

Därutöver behövs beskrivning av påverkan relaterat till de miljökvalitetsnormer som framgår av havsmiljöförordningen (2010:1341) och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012:18). Havs- och vattenmyndigheten anser att bolaget i nästa skede ska redovisa de åtgärder som planeras för att undvika att verksamheten eller åtgärden bidrar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken inte följs.

Miljökvalitetsnormerna för havsmiljön är framtagna och strukturerade för att möta de viktiga belastningar som Havs- och vattenmyndigheten har identifierat: tillförsel av näringsämnen och organiskt material, tillförsel av farliga ämnen, biologisk störning, fysisk störning, buller samt marint skräp. Miljökvalitetsnormer utgör centrala styrmedel för att minska belastningar och säkerställa att målet och den övergripande miljökvalitetsnormen god miljöstatus, i enlighet med 17 § havsmiljöförordningen, uppnås och bibehålls. Så vitt Havs- och vattenmyndigheten erfar, saknas analys av potentiell påverkan på dessa miljökvalitetsnormer med indikatorer i underlagets bedömning av platsens lämplighet.

Riksintresse för yrkesfisket

Miljökonsekvensbeskrivningen bör redogöra för hur riksintressen för yrkesfisket kan påverkas av kylvattenutsläppet, om sådan påverkan kan förväntas, vilket inkluderar de olika alternativen för utsläppspunkten. Därutöver behöver eventuella förändringar i tillträde för fisket under och efter byggnation redovisas samt analys av påverkan på lek- och uppväxtområden för fisk.

Riksintresse enligt 3-4 kap miljöbalken

Planerad anläggning omfattas av riksintresse för friluftsliv Östergötlands skärgård enligt 3 kap samt rörligt friluftsliv enligt 4 kap miljöbalken. Enligt ansökan bedöms riksintresset påverkas genom visuell förändring av skärgårdskaraktären. Riksintresset är särskilt känslig mot exploateringar som begränsar allmänhetens tillträde till området, visuell påverkan samt påverkan på vattenkvalité som kan påverka fisket och badmöjligheterna negativt. Havs och vattenmyndigheten bedömer det som angeläget presentera anläggningens faktiska lokalisering med volymer och hur det påverkar de visuella upplevelsevärdena. Påverkan på allmänhetens tillträde och tillgänglighet inom området behöver även beskrivas.

Havsplanering

Havs- och vattenmyndigheten vill påminna om havsplan för Östersjön som beslutades av regeringen i februari 2022. En havsplan ger vägledning om användning för de områden som

omfattas av havsplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen bör innehålla hur verksamheten förhåller sig till aktuell havsplan.

MKB-utredningens geografiska och tidsmässiga avgränsning

På grund av att underlaget är begränsat i sin omfattning så bör MKB-utredningens geografiska avgränsning säkerställa att samtliga vattenförekomster och havsområden som skulle kunna påverkas av verksamheten inkluderas i MKB:n.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen Östergötland har inkommit med inbjudan till samråd enligt 6 kap. 10 § miljöbalken om avgränsning avseende strategisk miljöbedömning för anläggningsplan för kärntekniska anläggningar vid Målma i Valdemarsviks kommun, Östergötlands län.

Avgränsningssamrådets syfte är att samråda om omfattning och detaljeringsnivå för den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska tas fram inom ramen för den strategiska miljöbedömningen. Underlaget för avgränsningssamrådet utgörs av ReFirm Målma AB:s ansökan om regeringens godkännande av kärnteknisk anläggning.

Länsstyrelsen önskar Havs- och vattenmyndighetens synpunkter på vilken omfattning och detaljeringsnivå den kommande miljökonsekvensbeskrivningen bör ha. Avgränsningen avser såväl sakligt innehåll som geografisk och tidsmässig avgränsning samt vilka alternativ som bör behandlas i den kommande MKB-utredningen.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Niclas Törnell efter föredragning av enhetschefen Johan Stål. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredarna Robert Almstrand, Theres Söderberg, Stanislav Ilic och verksjuristen Fredrik T Lindgren medverkat.

Niclas Törnell

Kopia till:

Naturvårdsverket